

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Vita S. Iudoci filij Regis Britonum & Confessoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

VITA SANCTI IUDOCI FILII REGIS BRITONVM ET CONFESSORIS, PER FLORENTIVM

Abbatem conscripta. nos eam in capitamargini adiecit ad distinctionem. Habetur in MS. codice Guilhelmitarum Brugensium.

PROLOGVS.

VNIVERSIS sacrosanctae matris Ecclesiae fidelibus, & praecipue confratribus gloriosi confessoris Iudoci, per Francorum & Teutonicorum regna constitutis, Florentius diuina miseratione Abbas indignus, totusque coeuentus beati Iudoci de supra mare, salutem mentis & corporis. Frequenti ac deuota nonnullorum de vobis postulatione deuicti, & non minus charitatis mutuae dilectione vobis deuincti: deuotioni vestrae compendiose scribere dignum duximus, cuius nationis, cuius conuersationis, quantique meriti fuerit apud Deum adhaec esse in terris, in clypeo ille ac gloriosus confessor Domini Iudocus, qui sibi seruientibus, & vobis ipsum annuatim requirentibus non desistit quotidie patrocinari: cum Christo regnans in caelis, & merito in caelesti regno praeceteris obtinet principatum, qui pro Christo, patris suum in terris, & terrenum contempnit dominatum.

VITA.

IN PSE nanque eximius Christi confessor Iudocus, de illustri procedens genealogia Riquali, qui principabatur in transmarina siue maiori Britannia, quae modo dicitur Anglia, & postmodum in copiosa nauium multitudine ac manu valida exteriorem sibi subiecit Britanniam: Filius fuit Rethaeli Regis Britonum, habuitque fratrem maiorem natu beatum Rodichaelum, qui regnavit post patrem ipsorum Rethaelum. Isti duo fratres, immo duae gemmae caelestes, Rodichaelus videlicet & Iudocus, contemporanei fuerunt Dagoberti Regis Francorum: cum quo post graues adinuicem inimicitias, pacificatus est in palatio * Dippiaco amicus Dei Rex Britonum Rodichaelus, magnisque honoratus muneribus ab ipso Rege Dagoberto. Rogatus tamen a Dagoberto Francorum Rege, ut pranderet cum eo, voluntati eius & voto non acquieuit regio: sed eligens mentem Dadonis, qui & Audoenus, postmodum Rothomagensis Episcopi, eius dignatus est in eadem conuiuio: malens inter diuersa ferula sacris eruditionibus ipsius (qui vir erat sanctissimus) informari, quam ex superfluis enxeniorum diuersitatibus in mensa regia fastidium sibi generari. Agressus consequenter vir Dei Rodichaelus Rex in Britanniam, & regnum relinquere praemeditatus & patriam, ac vitam ducere monasticam, fratrem suum iuniorum se, beatum scilicet Iudocum, conueniri fecit, de suscipienda regni gubernatione, ut in suo permanere posset proposito, & monachorum fratrum cohabitatione. Frater autem eius beatus Iudocus non minus eo seruens in diuina dilectione, inducitur deliberandi per octo dies a Rege fratre suo vix impetratis: die noctuque, anxia cogitare cepit intentione, quomodo relinquere posset, immo effugere, & regnum & patriam, relictis suis, qui regnabat, declinare maleuolentiam. Ipso igitur in monasterio * Lametum non (in quo literas didicerat) moram faciente, & orationi frequentius hac de causa incumbente, contigit per illud monasterium undecim peregrinos praeterire, praecedentes quod Romam vellent proficisci: Hos itaque insecutus secretum & eis associatus venit Parisius: verum utrum cum ijs ulterius progrediretur in dubio positus, confisum tandem a spiritu sancto, qui gressus eius dirigebat, in omnibus vtile consequitur abstinere, tantum frequentato a populis, & a strata declinauit publica, dimissisq; sibi a Deo transmissis itineris comitibus, ad Pontini festinauit confinia, quae antiquis plena memoribus, deserta erant & inuia, & ab hominum cohabitatione remota, beatus solummodo, feris, & auibibus habitabilia.

ULLS

Ppp Delecta.

Cap. 3. Delectatus igitur locorum vasta solitudine, super fluvium * Alceiam disposuit habere habitationē. Sed à Duce Haymone obuiam ei facto, forsitan ad hoc à Deo misso, retardatus est ab hoc proposito per spatium septem annorum: infra quos, & literas magis addidit, & sacros ordines suscepit. Qui tandem sacerdos effectus, filium iam dicti Ducis, qui eum in maxima habebat veneratione, de sacro suscepit fonte, quem vocauit Vrsinum. Elapso autem septennio, iuxta desiderium iam pridem conceptum, ad vitam transiens solitariam, mansit in loco qui dicitur Brahic, fluminis riuulis vndique circumdato: edificatis ibidem ecclesia & domuncula. Præter plurima quæ per ipsum & propter ipsum Dominus fecit mirabilia, veniebāt volucres, & pisces diuersi generis ad sacram eius manum, palpabiles, & receptis ab eo alimentis recedebant quasi domestici & intelligibiles.

Cap. 4. Quadam autem die, cum ad victum quotidianum non haberet, nisi panem modicum pro se & discipulo suo Vuulmaro: & Dominus in specie pauperis adueniret, eleemosynam petens, vir Domini Ludocus panē diuidi iussit in quadrantes, & petenti de quadrantibus vnum erogari. Iam vir egressus erat, & ecce reuertitur Dominus in forma egeni deficientis inedia, & de secundo panis quadrante satisfactum est eius petitioni. Nec mora, regressus tertio, quasi esuriens ac deficiens fame, donatus est tertia panis parte. Consequenter visus est aduenire Dominus in altera imagine, rogaturus eleemosynam sicut iam tertio fecerat antè, nec erat vnde reficeretur, nisi de residuo panis quadrantē, eum quoque vir Domini Ludocus pauperi erogari iussit. Cui ait Vuulmarus: Nihil nobis vis referuare pater? Volo, inquit vir sanctus, totum tribui esurienti, quia potens est Dominus etiam hodiē nostrā providere necessitati. Vix recesserat Dominus, & interim dum consolaretur verus Dei amicus discipulum, de panis erogatione commotum: ecce per fenestram visæ sunt & inuentæ in aluceo fluminis quatuor nauiculæ victualibus onustæ, de quibus quis eas adduxerit, vel quò iam victualibus exoneratas reuexerit, nescitur vique in hodiernum diem.

Cap. 5. Hæc & alia quæ erga beatum Ludocum Dominus quotidie monstrare dignatus est ibidem miracula, totam longè lateque commouerunt patriam, ad vstrationem eius & impetranda ipsius apud Deum suffragia. Quod cum diutius sustinere non posset, iam octo annis ibidem elapsis, ad vterius Domino duce proceffit desertum, vt populi nimiam declinaret frequentiam, construens oratorium in honorem beati Martini, in loco qui dicitur Rimacus super fluvium: vbi plurimas ab hoste antiquo, qui felicibus eius actibus inuidebat, passus est insidias per quatuordecim annos quibus ibidem commoratus est. Eo in loco, aquilam cum gallo auolantem in sublime, post iniuriam sibi illatam de gallinis vndecim tot vicibus sigillatim deprædatis, per signum Crucis prostravit ad pedes suos, gallum autem suum sanum recepit.

Cap. 6. Non longo tempore interlapso, diabolus terribilem mutatus in colubrum, grauius sanctum Dei momordit in pede: qua læsione accepta, per sanctum edocus spiritum vt aliò transmigraret, comitante se Duce Haymone, vastam circuibat eremum, vt inueniret in ea habitationis locum. In quarendo autem eo idem Dux post venandi exercitium, quo immanissimū ceperat aprum, graui torquebatur sitis molestia, ac præ sitis lassitudine obdormiuit. Eleucus interim Domini Ludocus orationi incubuit, surgensque, baculo quo innitebatur terræ infixio, sicut alter Moyse, aquam produxit & fontem largius effluentem, quo exhilarati Dux & eius familia, suæ sitis extinxerunt ardorem: & transeuntibus perindè vique in hodiernum diem aquam administrat indeficientem.

Cap. 7. Progressus indè versùs mare, in vallicula umbrosa riuulum offendit paruum, quo delectatus, Hic est, inquit, cathedra, hæc requies mea in seculum seculi. Haymon eitate Duce ad propria reuerso, vir Dei duo ibi lignea manibus proprijs construxit oratoria, vnum S. Petro Apostolorum principi, aliud sancto Paulo gentium doctori. De indè profectus est Romam ex mandato D. Martini sedis Apostolicæ Pontificis summi, qui longo tempore concupierat conspiciere faciem eius, ac sanctissimo ipsius sui colloquio: à quo & receptus est cum honore debito ac multo dignationis obsequio. Verum ibidem edocus est à spiritu sancto, quem in omnibus magistrum habebat & custodem, vt ad eremum suā reuertetetur, quam in terris sibi elegerat habitationem, indè in breui exiturus à corpore, & transmigraturus ad Angelorum collegiū, ac perpetua diuinæ maiestatis fruiturus contemplatione. Post sacra igitur & multa de creatura

Extruit ecclesiam & cellam monasticam.

Diuinitus illi ministrantur victualia.

Aliud extruit templum in honorem S. Martini Episcopi.

Ecce virtutem signi Crucis.

Cap. 6.

Oratione fontē ori facit in loco arido.

Cap. 7.

Iam tertio locum mutat, & duo construit oratoria.

It Romam.

SURI

ober
November

RVIII

5

nitate colloquia, inter ipsum & Pōtificem habita, cum preciosissimis Sanctorum reliquijs à domino Apostolico sibi collatis reuersus est, cum totius patriæ gaudio, ad Pontini confinia. Cui in monte habitationi suæ proximo (vbi modò requiescit sanctum corpus eius) obuia facta est puella quædam, parentum obsequio adducta, non tantùm à natiuitate caeca, sed prorsus oculorum orbibus carens: Hic vbi vir sanctus manus de more abluisset, illa vt fuerat visione nocturna præmonita, ex eadem aqua, quæ viri sacras manus attigerat, faciem & concaua oculorum loca lauit: quæ statim receptis luminibus, maximam vniuersi, qui aderant, cum admiratione lætitiarum, & gratiarum actionis materiam subministravit.

Duce itaque Haymone præsentè cum innumera cleri plebisque caterua in occurrence eius congregata, sanctissimas reliquias quas attulerat, cum ea qua decuit deuotione, vir sanctus reuerenter deposuit in noua beati Martini ecclesia, quam præfatus Dux lapidum ornatu iam restaurarat: ipse verò Domini sacerdos præparauit se ad diuina celebranda myteria, stolam ac casulam candidam indutus. Qui cum ad altare sacro altari, tertio Idus Iulij, ac diuina cum summa veneratione tractaret sacramenta, manus Domini visibiliter apparuit inter sacrosancta Missarum solennia, suumque sacerdotem consignauit & confirmauit benedictione perpetua, cum subsequente promissione ac voce mirabili cælitus emissa: Quia contempsisti diuitias, & paterni regni pro me refutasti culmina, ac elegisti pauper esse, & latere abiectus in terra ista dehera & inuia, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum: preparauit tibi coronam inter Angelorum agmina, eroque loci huius, in quo resoluëris, defensor & iugis custos: vniuersique populi locum hunc cum pia deuotione, & pura cordis intentione visitaturi in tui memoriam, diuina non defraudabuntur gratia in terris, & postmodum ad gaudia peruenient sempiterna in cælis.

Subsequente verò tempore preciosa Christi margarita Iudocus, in carne præter carnem viuens, Angelus esse videbatur non homo: qui tandèm cupiens dissolui & esse cum Christo, Idibus Decembris obdormiuit in Domino, Angelorum obsequijs & Christo duce (cuius præsentiam indicabant intolerabilis claritas splendoris, & incomparabilis dulcedo diuini odoris) deductus in cælos. Cuius corpus quia virgo fuerat, à carnalis commixtionis contagio, ita saluè ac integrum permansit in ramulo, ad sexaginta ferè annos, acsi spiritus vitæ foret in eo. Nam à custodibus corporis sui, ungues manuum ipsius ac pedum, & capilli capitis barbæque, quasi viueret exercebantur, præcidebantur & radebantur omni sabbato, quousque successor Ducis Haymonis, Doctricus nomine, minus reuerenter ac præsumptuosè (immemor illius scripturæ, Non tentabis Dominum) sacrarium violenter irrupit cum satellitibus suis, ac intravit locum vbi repositum erat corpus sanctissimi confessoris Iudoci. Qui viso miraculo statim cæcitate percussus, in amentiam incidit, ac miserabiliter exclamans, Hæ sancte Iudocce, surdus permansit ac mutus quoad usque diem clausit extremum: temeritatisque suæ in presenti seculo excepit pœnam, nè à Domino, bis qui non punit in idipsum, hac de causa damnaretur in futuro.

Hæc de libro vitæ ac gestorum beati Iudoci breuiter excerptimus, vt vobis, qui eius estis peregrini & confratres, eiusque sub patrocinio degentes, aliquo modo satisfeceremus. Prolixitatem verò miraculorum, quæ per ipsius merita Dominus operari dignatus est, penitus pertransire dignum duximus, quia in enumerandis omnibus, nec memoria nec sermo vires suppeditant. Hæc quoque quæ nostris vidimus temporibus missa facientes, pauca in medium proferemus: vt potè de pluribus quos Dominus resuscitare voluit à morte ad vitam, partim suspendio, partim aqua suffocatis, aut quouis alio mortis genere: quorum vnus Iohannes nomine, per biduum aliquando submersus, adhuc penès nos est monachus. Et alius quidam Deodatus nomine, quem multi nostrum hîc viderunt monachum, cum adhuc infans iaceret in cubulis, inaudito vsque ad nostra tempora miraculo est saluatus. Pater huius Deodati, de quo loquimur, pro consuetudine habebat visitare annuatim beatum Iudocum, ac vota sua cum oblationibus offerre pro se ac sua familia. Contigit autem tempore quodam eum redisse à sua peregrinatione, & ecce incendium in castro præualuit. Singulis igitur sedulo occupatis in domorum ac facultatum conseruatione, pater suarum quoque rerum curam gerens, cunas in quibus iacebat infans, reposuit in quodam latere ecclesiæ, ac ipsum relinquens, beati Iudoci commendauit custodia. Tandèm igne conflagratis omnibus, & fastigijs ecclesiæ cum

Reueritur
in cremum
suam.

Cæca, eius
meritis illu-
minatur.

Cap. 8.

Eccè quanti
fecerint san-
ctorum reli-
quias pa-
tres nostri.

Psal. 89.
Merces re-
nunciandi
diuitijs &
honoribus
hucus seculi
quanta sit.

Cap. 9.

Felix obitus
eius.

Eius corpus
manet in-
corruptum
60. annis
post mortem.

Dent. 6.

Matt. 4.

Vicio diui-
na in præ-
sumptio-
sum Ducem.

Cap. 10.

Biduo sub-
mersus re-
uocatur ad
vitam.

ULLS

lateribus incendio dirutis, atque in carbones resolutis, infantis sui memor beati Iudoci peregrinus & cultor, consternatus est mente præ doloris angustia; Sanctumque Dei de morte infantis (quasi eum occiderit) redarguens, filium suum constanter ab eo requirere coepit: comminans, quod eum deceterò non vellet visitare, nisi suam ei prolem restitueret. Sed nec ibi defuit diuina misericordia, beato Iudoco in subsidium fideliter inuocato. nam qui tres Hebræos pueros olim conseruauit illæfos in camino ardenti, ipse quoque modernis temporibus & hunc à tanto conseruauit incendio. Inuentus est enim infans incolumis in carbonum congerie, qui manu sua tenella tangendo carbones, videbatur cum ipsis ludere. Exportato autem infante à patre eius extra incēdij locum, & à cunabulis leuato, cum omnium circumstantium admiratione, tam ipsa cunæ, quàm fasciæ & panni, quibus inuolutus fuerat, dissoluta sunt ac in cineres redacta: vt omnibus innotesceret euidenter, quod edacitas flammæ, quæ lapidum ac lignorum duritiam valuit dissoluere, tenerum infantem custodiæ beati Iudoci commendatum non potuit lædere.

Dan. 3.

Infans in medio igne conseruatur illæsus.

Cap. 11. Innumera S. Iudoci miracula.

De cæteris miraculis à Domino per beatum Iudocum operatis, in claudorum, surdorum, mutorum, cæcorum, paralyticorum, & aliorum diuersis infirmitatibus laborantium curatione, non est qui possit finem facere, aut ea numero colligere. Vnum tamen est, quod de summæ nobilitatis suæ origine, & de regio fastigio, etiam post mortem sibi voluit retinere, nè videlicet in ecclesia ipsius, vel vbicunque fuerit eius sacrum corpus, aliud ardeat, nisi liquor ceræ. Quod infortunio suo experti sunt quondam tres monachi, qui hæc probare volentes in ecclesia, vbi sacrum corpus eius fuerat delatum, non timuerant lucernas de sepo deferre: sed frustra, quia nullo modo poterunt eas accendere. Contigit verò in signum temeritatis suæ, duos ipsorum subitanea morte præoccupari: tertium autem nomine Petrum, qui à quibusdam contemporaneis nostris & visus & cognitus est, oris contractione puniri, qui ita deformis permanit omnibus diebus vitæ suæ, donèc spiritum redderet. Vobis iraque sanctum Iudocum annuatim deuotè visitantibus, ac vniuersis ipsius cultoribus, sit pax, honor, & lætitia cordis: vosque & vestra Dei conseruet gratia, & post hanc vitam sempiterna coronet gloria: quod vobis secundum suam promissionem præstare dignetur, qui viuuit in secula, Amen.

Vitio caleris in temerarios monachos.

SURI

9 ber
10 ber

RVIII

5

MARTYRIVM SANCTORVM MARTYRVM THYRSI, LVCII, CALLINICI, PHILEMONIS, APOL-

lonij & reliquorum: Authore Simeone Metaphraste. Habetur in Tomis Aloysij. Nos verò capitulum mar- gini adiecimus.

Decembr. 14. Cap. 1. Tit. 3. Gal. 4.

Quando nõ valet per se, tunc per homines aduersum nos bella diabolus excitat.

VM Dominus noster Iesus Christus, carnis inita societate, benignè, vt dicit Paulus, in terra esset versatus. (Misit enim filium suum, factum ex muliere, factum sub lege) vt & nos ad veritatis adduceret agnitionem per prodigia, per signa, per Apostolicum sermonem & doctrinam, per præclaros & admirabiles viros, qui postea fuerunt: & omnibus modis procuraret, vt reuocaremur à vitio: qui statim ab initio, nostro generi exitit inimicus, hæc videns, & nostram non ferens correctionem, mouit aduersus nos omnem, vt dicitur, lapidem: & cum ex se nos non posset aggredi, prioribus rursus vsus est machinis, & per alios excitauit seditiones, & bella commouit, & molitus est omne genus insidias. Nam cum artificiosè subijisset Decium, qui tunc Romanis imperabat, vehementer conturbabat, Christianos lacerabat, trahebat ad iudicia, eos maximis afficiens supplicijs, & postremò ipsa morte. Causa autem, quod non, relicto vero Deo, vanas & inanes deorum abominationes vt adorarent, persuaderi poterant. Quo tempore fortes pietatis athlete, Lucius, inquam, & Thyrsus, & Callinicus, reuera Callinicus, nempe præclarus vidor, mortem propter Christum elegerunt, prius multis cruciati supplicijs: quæ omnia superârunt tolerantia: & deindè ipsa quoque corpora, tanquam sanctum sacrificium, consecrârunt ei, quem desiderabant. Eos tulit